

« Vobis omnibus precamur sacrum principatum omnibus modis salvum et incolumem esse. » Præcipue notari debent concilia provinciarum Turonensis, Remensis, Rothomagensis, Tolosanæ, Albiensis, Bituricensis. Concilium IV provinciæ Burdigalensis Pictavi celebratum, anno 1839, declarationi Pii IX supra relatæ fortiter adhæsit et ejus decretum ab eodem Pontifice amplissime fuit approbatum et laudatum.

Ex quibus omnibus sequitur, principatum civilem divinæ providentiæ ordinatione statutum Romano Pontifici sensu suprascripto esse necessarium.

Confirmatur propositio hoc facto, quod, cum territorium pontificium vi et armis fuit ditioni legitimæ subtractum, catholicis nationibus, et etiam quibusdam heterodoxis, plenam libertatem Pontifici Romano in suo ministerio implendo vindicantibus, usurpator protestationes undique exsurgentes compescere conatus est, obtinendo a legislativa potestate legem quam securitatis dixerunt, qua sancitum est Pontifici regales honores deferendos esse, ejusque libertati tuendæ gubernium novum invigilaturum esse. Quomodo fuerit impleta, seu potius spreta hæc obligatio, omnes norunt; sed ex hoc facto deducitur communiter agnitam fuisse necessitatem plenæ libertatis et independentiæ summi Pontificis. Porro nunquam erit a quavis sæculari potestate omnimode independens, nisi principatus civilis omnibus regibus et principibus fecerit eum æqualem. Ergo.]

DISSERTATIO VI

DE CONCILIIIS GENERALIBUS

ARTICULUS I

Quid et quotuplex sit concilium?

[Concilli nomine idem significatur in Ecclesia quod nomine comitiorum in regno. Quemadmodum enim, cum oritur controversia de rebus bonum reipublicæ spectantibus, conveniunt in unum principes regni vel magistratus, aut deputati a populo electi, ut statuunt quid facto opus sit; ita, cum dirimenda est controversia aliqua suborta in Ecclesia de rebus spectantibus ad religionem, conveniunt præsules ecclesiarum particularium, et simul collatis sententiis, statuunt quod bonum videtur. Ita actum videmus ab Apostolis, *Act.*, xv, ubi cœperunt concilia christiana celebrari, ac deinceps singulis ætatibus.

Nomen latinum *concilii* invenitur passim in Testamento veteri et novo, pro congregationibus Judæorum, sed nomen græcum, id est *σύνοδος*, non reperitur in Scripturis; ubi enim latine legimus concilium, in græco textu ubique est *συνέδριον* vel *συναγωγή*. Apparet autem primum synodi nomen in canonibus Apostolorum, can. 36, ubi jubentur episcopi singulis annis bis concilia celebrare; deinde legitur apud Eusebium, lib. V *Hist.*, c. 23, ac deinceps in omnibus authoribus.

Potest definiri concilium: « Congregatio personarum ecclesiasticarum, præsertim episcoporum, legitima auctoritate convocata, ad statuendum quæ spectant religionem moresque Christianorum. »

Usus conciliorum habemus, ut dictum est, ab Apostolis, estque probabile eorum institutionem esse divinam, tum ex eo quod dicitur, *Matth.*, xviii, 20: *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum*; tum

quia verisimile est Apostolos, vel ex præcepto Christi, vel ex speciali motione Spiritus sancti celebrasse primum concilium, quod fuit norma sequentium, et in quo illis dicere licuit, *Act.*, xv, 28 : *Visum est Spiritui sancto et nobis.*

Sunt autem quatuor genera conciliorum, scilicet generalia, nationalia, provincialia et diocesana. Generalia dicuntur ea ad quæ convocantur et quibus interesse possunt et debent totius orbis episcopi, nisi legitime impediantur, et quibus nemo recte præsidet nisi summus Pontifex, aut alius ejus nomine. Inde dicuntur etiam œcumenica, id est orbis terræ concilia. In conciliis nationalibus conveniunt archiepiscopi et episcopi unius regni vel nationis, quibus præest aliquis patriarcha vel primas. Talia fuerunt multa concilia Romana, Toletana et Africana, de quibus notandum est quod, licet a generalibus et provincialibus distinguantur, utrorumque tamen nominibus interdum appellantur, respective ad nationem vel regnum. Provincialia proprie dicuntur, in quibus conveniunt tantum episcopi unius provinciæ ecclesiasticæ, quibus præest archiepiscopus seu metropolitanus. Diocesana sunt in quibus conveniunt tantum presbyteri unius episcopatus, et iis præest episcopus, qui solus jurisdictione potitur. Non ordinarie hujusmodi cœtus concilii nomine decorantur, sed synodi vocantur, et a conciliis differunt in eo quod presbyteri non ut iudices sedent, et vocem non decisivam, sed tantum consultativam habent.]

ARTICULUS II

Utrum necessaria sint concilia generalia?

[Constat apud omnes concilia, præsertim generalia, esse Ecclesiæ utilissima, idque declarat Paulus III in bulla indictionis concilii Tridentini, dicens : « Animo repentes, majores nostros sapientia admirabili et sanctitate præditos, sæpe in summis Christianæ Reipublicæ periculis remedium optimum atque opportunissimum œcumenica concilia et episcoporum generales conventus

adhibuisse, ipsi quoque animum ad generale habendum concilium adjecimus. » De sola ergo absoluta necessitate est hic controversia, 1° contra hæreticos, qui, ut condemnationem sibi imminentem vel adversus eos a Pontifice Romano pronuntiatam eluderent, sicut accidit in causa Jansenismi, ad concilium generale provocare non dubitaverunt; 2° contra eos qui, inter catholicos, contenderunt concilia generalia necessario frequentanda esse, quia Papa solus, sine concursu episcoporum, non potest sufficienter bono regimini Ecclesiæ providere. Unde

Dico 1° : Concilia generalia non sunt simpliciter necessaria.

Prob. 1° Illud non est simpliciter necessarium Ecclesiæ, quod ad ejus regimen non essentialiter pertinet. Atqui concilia generalia ad Ecclesiæ regimen non essentialiter pertinent. Ergo non sunt simpliciter necessaria. — Major patet. — *Prob. min.* Petro ejusque successoribus Christus contulit omnem potestatem et auctoritatem necessariam ad regendam Ecclesiam, cum Petro dixit, *Joann.*, xxi, 15 et 17 : *Pasceves meas.* Et *Matth.*, xvi, 18 et 19 : *Tues Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam... Et tibi dabo claves regni cœlorum, etc.* Atqui his similibusque verbis Petrus constitutus est rector supremus Ecclesiæ, eique collata fuit plenitudo potestatis ad regendam monarchice Ecclesiam vice et nomine Christi. Ergo, cum potuerit Petrus et Papa possit facere quæcumque ad regendum populum Christianum requiruntur, concilia generalia non pertinent essentialiter ad regimen Ecclesiæ.

2° Illud non est simpliciter necessarium Ecclesiæ, sine quo mala maxima exstingui possunt et fuerunt exstincta. Atqui maxima mala sine conciliis generalibus exstingui possunt et fuerunt exstincta. Ergo concilia generalia non sunt simpliciter necessaria. — *Prob. min.* Ante concilium Nicænum, id est per trecentos annos et amplius, variæ exortæ sunt hæreses nataque schismata a Montano et Novatiano conflata. Porro hæc sunt maxima mala quibus affici possit Ecclesia. Atqui sola auctoritate Romanorum Pontificum et episcoporum eorum decisiones exsequen-

tium extincta fuerunt hæc mala. Ergo. Unde Augustinus Pelagianis conquerentibus se ab episcopis simplicibus, « sine congregatione synodi, » fuisse damnatos, respondet, lib. IV *contra duas epist. Pelag. ad Bonif.*, c. 12, n. 34 : « Numquid congregatione synodi opus erat, ut aperta perniciës damnaretur? quasi nulla hæresis aliquando nisi synodi congregatione damnata sit : cum potius rarissime inveniatur propter quas damnandas necessitas talis exstiterit, multoque sint atque incomparabiliter plures, quæ ubi exstiterunt, illic improbari damnarique meruerunt, atque inde per cæteras terras devitandæ innotescere potuerunt. Verum istorum superbia tantum se extollit adversus Deum, . . . ut propter illos Orientis et Occidentis synodus congregetur. . . Cum potius vigilantia et diligentia pastoralis, post factum de illis competens sufficiensque iudicium, ubicumque isti lupi apparuerint, conterendi sint, sive ut sanentur atque mutentur, sive ut ab aliorum salute atque integritate vitentur, adjuvante Pastore pastorum, qui ovem perditam et in parvulis quærit, etc. » Hinc etiam Facultas Parisiensis, Jansenistis ad futurum concilium a constitutionibus dogmaticis Pontificis Romani appellantis, hanc declarationem edidit die 9 febr. 1663 : « Necessarium non esse absolute concilium generale ad exstirpanda quælibet schismata et quaslibet hæreses, v. g., Pelagianam et Jansenianam, quas constat sufficienter extinctas absque concilio generali, quod tantum in aliquibus casibus est necessarium. »

Confirmatur factis historicis. Si ad extinguendas septem hæreses celebrata sunt septem concilia generalia, plus quam centum hæreses extinctæ sunt a sola Apostolica Sede, cooperantibus conciliis particularibus, et si unum schisma sublatum est per generale concilium Constantiense, schismata supra quinque et viginti sine concilio generali fuerunt resecta. Ergo.

Dico 2° : Concilium generale est aliquando moraliter necessarium.

Prob. Concilium generale est moraliter necessarium, si absque tali concilio sit moraliter impossibile quod veritas

catholica perfecte in tuto ponatur et unitas Ecclesie omnino resarciatur. Atqui hoc contingere potest. Ergo. — Prob. min. ex factis. 1° Quantum ad doctrinam catholicam, cum ariana pestis pene totum Orientem pervasisset, visum est concilii Nicæni congregationem esse medium aptius, quia solemnius, hæresim extinguendi. Ita factum est, cum hæreses subsequentes ita necessarium fuit explodere, ut ipsi principes christiani a Sancta Sede congregationem concilii efflagitarint, cujus rei illustre exemplum habemus in convocatione et celebratione concilii Tridentini. In hac nostra ætate, cum omnigeni errores ubique multorum animos invaderent, et in periculum conjicerent non tantum veritates revelatas, sed etiam rationem ipsam; cum aliunde nunquam magis necesse visum fuerit magisterium infallibile Pontificis Romani extra omnem dubitationem poni, eo quod tam gallicanismi quam liberalismi fautores illud vel negabant vel parvipendebant : quingenti episcopi anno 1867 Romæ coacti, « summo gaudio fuerunt repleti, ut ipsi Pio IX solemniter testati sunt, dum e sacro ejus ore intellexerunt, tot inter præsentis temporis discrimina eo illum esse consilio, ut maximum, prout aiebat inclytus ejus prædecessor Paulus III, in maximis rei Christianæ periculis remedium concilium œcumenicum convocaret. » 2° Quod ad unitatem Ecclesie attinet, cuncta quidem concilia generalia ei hæresibus labefactatæ operam navarunt resarciendæ, sed nullum aliud suppetere videbatur medium hoc opus aggrediendi et ad felicem exitum perducendi, cum in decimo quinto sæculo diro et longo schismate dilaceraretur Ecclesia, quam concilium generale convocare, ut certus Pontifex eligeretur : quod Pisis inceptum, Constantiæ peractum est.

Ex hoc sequitur quod, quantumvis necessarium videatur concilium generale in quibusdam et transitoriis adjunctis, ut medium extraordinarium bono Ecclesie providendi, hæc necessitas non nisi raro contingere potest, et extra casum in quo certus Pontifex a tota Ecclesia non

agnoscitur, ad Pontificem Romanum, ut mox videbitur, de ea judicare et pronuntiare pertinet.

Quidam tamen, præcipue inter gallicanismi fautores, ulterius progressi, asserere non dubitarunt, Papam non sufficienter bonum Ecclesiæ procurare posse, etiam ordinarie, tum in decretis fidei edendis, tum in legibus disciplinariis ferendis, nisi hæc omnia in concilio generali statuatur, et a Pontifice executioni postea mandentur; quasi ipse et solus potestate et autoritate suprema doctrinali et legislativa non polleat. Inde concludebant, renovandum esse et observandum decretum quo concilium Constantiense, sess. XXXIX, *de conciliis generalibus*, sanxerat, concilia generalia « deinceps de decennio in decennium perpetuo celebranda esse, » quod, aiebat, vim legis obligatoriæ obtinuit per approbationem Martini V, qui, sess. XLIV, « cupiens ac volens decreto hujus generalis concilii satisfacere, » proximum concilium indixit in civitate Papiensi, ubi, Martino vita functo, ab Eugenio IV fuit celebratum. Hac via tantum, ut affirmabant, perfecte conciliari posset Romani Pontificis potestas cum juribus et autoritate divina episcoporum¹.

Ex multiplicibus argumentis quibus potest hoc systema refelli, sufficiat sequentia proponere.

1° Ut dictum est, concilium generale, ex natura sua, est medium extraordinarium malis gravissimis quibus Ecclesia labefactari posset medendi, et hæc mala nec frequenter nec temporibus æque distantibus accidere possunt. Ergo extraordinarie tantum ad concilium generale est recurrendum. Ergo periodicitas et decennialitas naturæ concilii generalis non congruit.

2° Qui contendebant concilium generale sæpe frequentandum esse, hoc asserebant quia, in eorum sententia, 1° cum suprema autoritas Pontifici soli non competat, sed corpori pastorum, id est collective Papæ et episcopis,

1. Cfr. Maret, episc. Suren., *Du concile général et de la paix religieuse*, lib. V, c. 5. Post concilium Vaticanum, autor ipse suum opus laudabiliter suppressit.

ita ut nullus actus ad regimen Ecclesiæ spectans absolutus et definitivus evadat, nisi ex concursu duorum horumce elementorum¹, nisi Papa sua decreta ratihabitioni episcoporum in concilio proponat, eorum autoritati detrimentum affert; 2° quia definitiones pontificiæ, in materia fidei et morum, non essent irreformabiles nisi accedente consensu Ecclesiæ, id est episcoporum, ut fert Declaratio Cleri Gallicani anni 1682, et hic consensus solemniter, expeditius et certius in concilio generali præstaretur. — Ad hæc resp. 1° Summi Pontificis potestas est ordinaria in tota Ecclesia, et suprema, ut supra probatum est. Ergo ejus decreta sunt per se absoluta et definitiva. Ergo non indigent ratihabitione episcoporum. Ergo, cum hanc supremam potestatem exercet, nullo modo lædit autoritatem episcoporum, qui, ex institutione Christi, sunt vere pastores suarum ecclesiarum, sub dependentia supremi Pastoris totius Ecclesiæ. Ergo, nedum autoritas episcoporum a Papa deprimatur, de autoritate Papæ hac assertione detrahitur. 2° Hæc doctrina, quæ nunquam fuit communis in Ecclesia, ex quo definitione solenni a concilio Vaticano fuit confossa, formaliter hæretica habenda est, ut supra fuit probatum.

3° Quod ad decretum Constantiense de concilio generali singulis decenniis celebrando attinet, dicendum est, 1° quod opportunum videri potuit concilio ita decernere, ut si forsitan perseveraret schisma quod extinguere conabatur, promptum esset medium supremum periculo Ecclesiæ providendi, et hæc dispositio necessitati transitorie respondebat. 2° Cum latum est istud decretum, sess. XXXIX, cœtus episcoporum non erat concilium perfectum, quia extra autoritatem Pontificis congregatum, Pontifice certo nondum electo, vero et necessario suo capite carebat, et præter electionem Papæ, cui supersedere non licebat, tali concilio jus non competeat ferendi leges ad ordinariam Ecclesiæ administrationem spectantes. 3° Equidem Martinus V, in sess. XLI electus, statuit in sess. XLIV

1. *Ibid.* et in fine tomi II, *Derniers éclaircissements*.

proximum concilium in civitate Papiensi celebrandum esse, « ut decreto hujus generalis concilii satisfaceret, » et ita prudenter agendum erat, ne scissio inter novum Pontificem et concilium cuncta in discrimen iterum conjiceret; verum non poterat a sua suprema potestate se abdicare, vi cujus ad solum Papam pertinet convocatio concilii generalis, quando et quoties ipsi necessaria et opportuna videtur. 4° Sessione XLV et ultima, Pontifex rogatus ut acta concilii confirmaret, qua petitione concilium agnoscebat nihil absolutum et definitivum esse ante confirmationem istam, ore proprio respondit, « se omnia et singula concilii in materia fidei conciliariter decreta tenere et inviolabiliter observare velle, et non aliter, nec alio modo; » quod per advocatum concilii postea iterari jussit. Porro decretum de periodicitate et decennialitate concilii generalis non includebatur in materia fidei, quæ principaliter spectabat condemnationem hæresum Joannis Wiclefi, Joannis Hus et Hieronymi de Praga. Ergo decretum istud non fuit formaliter a Pontifice confirmatum. Addendum est quod, etsi hæc confirmatio accessisset, talis legis executio relinquenda erat in posterum judicio Papæ, qui, ut in præcedenti dissertatione demonstratum est, est supra concilium, tam durante quam peracta celebratione. Insuper, de facto periodicitas concilii non fuit postea observata, et incredibile est Pontifices veram legem eos stricte obligantem et bono regimini Ecclesiæ necessariam per quatuor sæcula et amplius neglexisse.]

ARTICULUS III

Cujus sit convocare concilium generale?

Dico: Solius est summi Pontificis certi et indubitati convocare concilium generale¹.

1. Hic q. 1, a. 10, o; 1^a p., q. 36, a. 2, ad 2; Opusc. 19, c. 4, ad fin.

Prob. 1°. Julius, epistola ad Orientales, apud Socratem, lib. II, c. 13, dicit: « Canon ecclesiasticus vetat ne decreta absque sententia Romani Episcopi ecclesiis sanciantur; » seu, ut legit Cassiodorus in *Hist. tripart.*, « non debere absque sententia Romani Pontificis concilia celebrari. » Refertur cap. *Regula* citato, dist. 17, huncque canonem, a Nicæna synodo renovatum scribit synodus Alexandrina, epist. ad Felicem Papam.

Pelagius II, epist. I, c. 1, ad episcopos qui non conveniant ad convocationem Joannis Constantinopolitani dicit: « Multis denuo apostolicis, et canonicis, atque ecclesiasticis instruimur regulis, non debere absque sententia Romani Pontificis concilia celebrari. » Refertur cap. *Multis*, dist. 17.

In concilio Chalcedonensi, act. I, Dioscorus prohibitus est sedere inter episcopos, « quia, inquiunt Patres, synodum ausus est facere sine autoritate Sedis Apostolicæ; quod nunquam licuit, nunquam factum est. »

Si dicas, ex his sequi quod nec diocæsana aut provincialia concilia possint nisi a Romano Pontifice convocari, præsertim eum cap. *Nec licuit*, ead. dist. 17, Pelagius II dicat, nec synodum particularem sine autoritate Sedis Apostolicæ licere celebrare. Consequens autem non admittitur. Ergo.

Resp. quod jura et ipsimet Pontifices concedant, imo jubeant episcopis et archiepiscopis, ut particularia concilia celebrent, sicque non sine eorum autoritate celebrantur. Caput *Nec licuit*, loquitur de synodis particularibus congregatis contra universalem synodum. Patet ex rubrica, quæ sic est: « Absque Apostolicæ Sedis autoritate synodum particularem contra universalem aliquibus congregare non licet. »

Prob. 2°. Illi soli competit jus convocandi concilium generale, qui habet curam totius Ecclesiæ et autoritatem in episcopos convocandos. Atqui is est Romanus Pontifex, ut patet ex dissert. præced. Ergo. — Maj. etiam constat; quia concilium generale spectat universam Ecce-

siam, et sine auctoritate in episcopos, qua compellantur comparere concilio, frustranea et impotens foret convocatio.

Dices : Concilia orientalia ut plurimum convocata fuere auctoritate imperatorum. Ergo.

Resp. nullum concilium ex orientalibus convocatum fuisse sine saltem assensu summi Pontificis, consequenter sine ejus auctoritate. Quamvis enim, absolute loquendo, non sit idem auctoritas et consensus, attamen in eo qui habet auctoritatem aliquid faciendi, in illud consentire est ejus auctoritate fieri. Unde, cum sit penes solum Pontificem auctoritas convocandi concilia, ut probatum est, idem est respectu illius præbere consensum convocationi concilii, ac illud per alium convocare.

[Dixi in conclusione : « Certi et indubitati Pontificis ; » quia in casu schismatis, in quo forent dubii pontifices, ut tempore concilii Constantiensis contigit, posset Ecclesia per suos prælatos convocare concilium ad succurrendum præsentī necessitati, nimirum ad providendum sibi de certo Pontifice. Quod si ulterius aliquid definiat in materia fidei et morum, aut in his quæ spectant universam Ecclesiam, non erit ratum et firmum, nisi a sequente Pontifice confirmetur, ut jam antea dictum est.]

ARTICULUS IV

De convocandis ad concilium generale et illius præside.

Petes 1º qui sint de jure convocandi ad concilium generale.

Resp. solos episcopos esse de jure vocandos ad concilium generale.

Prob. 1º. Il soli sunt de jure vocandi ad concilium generale, qui habent jurisdictionem, non solum in foro interiori, sed etiam in foro exteriori ecclesiastico. Atqui soli episcopi habent hujusmodi jurisdictionem. Ergo. — Min.

constat ; non enim laici, eujuscumque sint conditionis aut dignitatis, etiamsi imperialis, habent jurisdictionem in foro exteriori ecclesiastico, cum sit spiritualis. Neque inferiores clerici, ut curati. Patet ex usu, et quia non sunt primarii et proprie pastores, sed, ut inquit Author 2º 2º, q. 184, a. 6, ad 2, « habent tantum aliquas subministrationes sub episcopis, » quas ad nutum limitant episcopi. — *Prob. maj.* In conciliis generalibus non solum definiuntur simpliciter controversiæ circa fidem, mores et causas privatas episcoporum, sed etiam feruntur leges, decernuntur pœnæ et compelluntur contumaces obedire definitionibus et sententiis prolatis. Hæc autem pertinent ad forum exterius Ecclesiæ. Ergo.

Prob. 2º ex usu Ecclesiæ, quæ non solet nisi episcopos de jure vocare ad concilia generalia.

Dixi : « De jure ; » quia quandoque ex privilegio summorum Pontificum vocantur Abbates et Generales Ordinum, cum jure suffragii decisivi, idque non incongrue, ut scilicet repræsentantes suos subditos ex priori privilegio a jurisdictione episcoporum exemptos.

[Cum de convocatione concilii Vaticani ageretur, acriter disputatum est, an ad illud de jure admitti deberent episcopi nullam diœcesim administrantes, qui olim *annulares* seu honorarii nuncupabantur, quamvis caractere episcopali insigniti ; tunc episcopi *in partibus infidelium* dicebantur, quia eorum sedes in regionibus non christianis sitæ erant ; nunc autem, ex decreto a Pio IX lato, *titulares* seu solo titulo fulgentes vocantur. Non pauci erant qui partem negativam tenebant, ex ratione quod episcopi in concilio sedent præcipue ut fidei suarum ecclesiarum testes. Sapientissimus Pontifex, prætermissa quæstione speculativa juris stricti, litem practice composuit, episcopos titulares cum episcopis diœcesanis simul convocando.]

Vocantur etiam theologi et canonistæ, non cum jure suffragii decisivi, sed ut res fidei et Ecclesiæ inquirent et

examinent, et sensus suos Patribus concilii referant. Item quandoque vocantur imperatores, non ut res Ecclesiae definiant, sed ut concilium defendant et adjuvent, atque decretorum sint testes et ea libentius ac efficacius mandent executioni, atque rebelles poenis coerceant.

Petes 2° quis episcoporum numerus requiratur ad concilium generale.

Resp. non requiri quod omnes omnino totius orbis episcopi adsint, alias nunquam possent celebrari concilia generalia; neque requiritur certus episcoporum numerus, quia id neque ex Scriptura, neque ex traditione, neque ex usu habetur. Sed requiritur quod convocatio auctoritate summi Pontificis facta, omnibus, saltem majoribus provinciis, innotescat, et nullus ex toto orbe verus episcopus non excommunicatus excludatur, sed aliqui ex majori parte provinciarum adsint: sic tamen ut, si celebretur concilium in Oriente, plures ex Oriente adsint, et aliqui ex Occidente qui alios representent, et e converso, si celebretur in Occidente. Patet ex praxi Ecclesiae in anterioribus conciliis.

Petes 3° utrum episcopi in concilio sint vere iudices, an consilarii tantum.

Resp. ut jam prius dixi, non esse tantum consilarios, sed vere iudices, gaudentes jure suffragii decisivi, subordinatos tamen summo Pontifici.

Prob. 1° Apostoli in concilio Hierosolymitano, *Act.*, xv, 34, fuerunt veri iudices. Dixerunt enim: *Visum est Spiritui sancto et nobis*, et Jacobus sub his verbis sententiam dixit, *ibid.*, 19: *Propter quod ego judico*. 2° Episcopi in conciliis subscribunt: « Ego N. statuens, » vel: « Ego N. definiens subscripsi. »

[Nec refert quod summi Pontifices soleant dicere: « Saero approbante concilio, » vel: « De fratrum nostrorum consilio; » quia equidem episcopi approbant et consilium dant, sed id non solum praestant, verum etiam iudicant cum Pontifice. Dicit Pontifex, de eorum consilio, et non

judicio, quia consilium ab eis accipit, sed non iudicium, nec iudicandi potestatem, quam a solo Deo habet.]

Dixi: « Subordinatos tamen summo Pontifici; » quia summus Pontifex sedet in concilio, non ut simplex praeses, sed ut princeps. Principi autem subordinantur iudices in senatu, ita ut non teneatur sequi majorem partem iudicum, sed posset eorum iudicium irritare.

Petes 4° cujus sit praesidere concilio generali.

Resp. solius summi Pontificis esse praesidere auctoritative concilio generali, per se vel per suos legatos.

Prob. 1° Illius est auctoritative praesidere concilio generali, cujus est praesidere toti Ecclesiae, quam representat concilium generale. Atqui solius est summi Pontificis praesidere auctoritative toti Ecclesiae, cujus nimirum est caput, pastor et princeps, ut patet ex dissert. praeced. Ergo. 2° Illius est praesidere concilio generali, cujus est illud convocare, ut patet in conciliis dioecesanis, provincialibus et nationalibus. Atqui solius est Pontificis convocare concilium generale, ut probatum est art. 1. Ergo. 3° Si tempore Christi celebrata fuisset synodus, Christus absque dubio illi praefuisset. Ergo id ejus Vicario competit.

Prob. 4° ex usu et praxi Ecclesiae. Nullum huc usque celebratum fuit concilium generale, cui non praesederit summus Pontifex, per se vel per suos legatos. Ergo jus praesidendi Ecclesia constanter in eo agnovit.

[*Dices*: Imperatores saepe dicuntur praesedissee conciliis. Ergo.

Resp. Dist. ant. Imperatores saepe dicuntur praesedissee conciliis loco et honore, *conc.*; auctoritate et potestate, *nego*. Vel dicuntur praesedissee ad protegendum concilium et servandum ordinem, *conc.*; ad definiendum et statuendum in rebus fidei et ad disciplinam mere ecclesiasticam spectantibus *nego*.]